

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPLÓ

AZ ORSZAGOS KERESZTÉNY SZOCIÁLIS SZÖVETSEG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

FEBRUÁR

12

Csütörtök

Névnap . . . . . Eulália

A városi színházban

1914. évi február hó 11-én

Virányi Sándor vendégfellépéssel

A hónapos szoba

Énekes vigjáték 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Bodor Béter író	Inke Rezső
Magda, a felesége	Verő Janka
Csöti Pál, képviselő	Fenyő A.
Heuranekné	Nádasyné
Tóth Vendel	Nagy Dezső
Dán Gyula	Virányi S.
Mátyás, komornyik	Komlós V.
Szobalány	Kollár Zs.

KEZDETE ESTE 8 ÓRAKOR

Felolós szerkesztő: Dr. VERÉB GYULA

Szerkesztő: PAPP MÁTYÁS.

A LIFKA-Bioskopban

1914. évi február hó 11-én

A ositri.

Vigjáték 3 felvonásban.

Főszereplő: Susanne Grandais.

Kezdeté d. u. 5 és este fél 9 órakor.

Telefon 394.

Előfizetési díjak:

	Helyben	Vidéken
	házhoz hordva postán küldve	
Egy évre	7 K 20	14 K 40
Fél évre	3 K 60	7 K 20
Negyedévre	1 K 80	3 K 80
Egy hónapra	0 K 80	1 K 20

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz.

Nyiteltér sora . . . . . 40 fillér.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon számok:

Szerkesztőség és kiadóhivatal 300

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán, (Rákóczi-utca 20. szám.)

TELEFON HIREK.

A margitszigeti panamabotrány

Megvesztegetett képviselők, megfizetett sajtó.

A margitszigeti panamabotrány ma érte el tetőpontját a képviselőházban. Tisza István mondotta el a szigeti botrány ügyében Vadász Lipót által megtartott vizsgálat eredményét. A Házban a miniszterelnököt Szeitovszky Béla, munkapárti képviselő interpellálta meg a erre felelt Tisza, bizonyára szenzációs leleplezésével.

A vizsgálat eredménye szerint a megvesztegetésre szolgáló pénz legnagyobb részét a sajtó kapta, a budapesti és bécsi sajtó közösen.

A sajtó megvesztegetésére Budapesten 280.000, Bécsben pedig 178.000 koronát fordítottak. Budapesten a legtöbbet, a vizsgálat eredménye szerint a Pesti Hírlap kapott, 21.000 koronát, legkevesebbet pedig, 30 koronát, valami kereskedelmi és ipari könyvnyomatos.

Ezen kívül újságírók is kaptak pénzt. Egyes újságírók megvesztegetésére Budapesten 38.000 koronát fordítottak.

A megvesztegetelt képviselők között a miniszterelnöknek az

interpellációra adott felelete szerint ellenzékiek és munkapártiak egyaránt voltak.

A megvesztegetett képviselők közül Tisza István megemlítette Pólyai Dezsőt, Kornis Károly grófot, Horanszky Lajost. A legtöbbet 350.000 koronát a híres volt drabant miniszter Kristofi kapta.

A közmunkatanács

tagjai közül rábizonyult a megvesztegetés elfogadása a közmunkatanács elnökére és fiára, a közmunkatanács alelnökére. Garancsíról és Tolnay Lajosról a miniszterelnök nem nyilatkozik, ezeknek ügye a bíróság előtt nyer befejezést.

A közmunkatanács elnöke nyilatkozott, hogy ő nem tudott a megvesztegetés ügyéről semmit. A vizsgálat eredményének hatása alatt le is mondott állásáról.

Ilyen természetű megvesztegetésekre az összeállított jegyzék szerint közel egymillió koronát fordított a részvénytársaság.

parancsnok a hasított szoknya ellen kiadott rendelete miatt megnehezített. A hadtestparancsnok egyelőre háromhavi szabadságra, aztán pedig nyugdíjba vonul.

Gyermek a nyitott sirban.

Ma reggel a temetőfelügyelő telefonon jelentette a rendőrségnek, hogy a köztemető nyugati részén az előre kiásott sírgödörök egyikében egy papirosba göngyölt gyermekhullát találtak.

A rendőrség már a hullaházban találta a kis csomagot. Cukorpapirosba göngyölt, isszapos, piszkos doboz feküdt előtűnk.

Felrobbant automobil.

Baden és Bécs között egy automobil felrobbant. Az automobil 40 ember állta körül, akik a robbanás következtében valamennyien súlyosan megsebesültek. A sofőr teljesen séretlen maradt.

A stockholmi bonyodalmak.

Stockholmból jelentik, hogy a király lemondása helyett a kormány lemondása következett be. A király még rendületlenül áll a trónján.

A hasított szoknya áldozata.

A hasított szoknya áldozata most az egyszer a budapesti hadtestparancsnok, akire a tér-

AZ IPARTESTÜLET KÖZGYŰLÉSE.

Iparosügy.

Panaszkodnak iparosaink, hogy de bizony semmiképen sem halad előbbre a kisipar ügye Szabadkán. Nem mondjuk mi, hogy ennek az elmaradásnak csak maguk az iparosok az okai. Nem szeretnénk azonban az ipar ügyét, ha pártatlanul meg nem állapítanánk, hogy a szabadkai kisipar érdekeit maga Szabadka kisiparosága is elhanyagolja.

Evek óta megállapított valóság, hogy Szabadka iparosságában a testületi szellem kifejlődni nem tud. Az egyesülést szinte nyugodt tartják, aminek természetes következménye, hogy az az erkölcsi erő, mely Szabadka kisiparoságának összes gőzeiben rejlik, nem bír érvényesülni.

Nincs meg az az összetartás, mely egyeseknek vagy egyes iparágaknak jogos érdekeit süllyel tüni képviselői azokat biztosan vezetné az érvényesülés felé. Ellenkezésképp, mintha valami féltékenység uralkodnék a kisiparosok között, s egyiknek érvényesülése csak előmozdítaná a szétvonását.

Pedig ha Szabadka iparossága összeforna, nem mondhatnánk, hogy a kisipar érdekében megindított mozgalmak üres szalma eszélések és a törvényhatósági bizottság közgyűlései természetben elhangzott szavak nem maradnának ma pusztába kiáltott szavak, melyeknek elhangzása után az illetékes körök szinte osudálkozva kérdeik:

— Hát igazán beszél valaki az iparosság érdekében? Ez nem hallottam. Hallotta valaki? Mi nem halottuk.

A közgyűlési teremben elhangzott beszédeknek pedig, amint ismeretes, még a közgyűlés lefolyását megőrkíteni hivatott jegyzőkönyvben sem szorítanak helyet.

Hogy az iparosság nem törődéséért bizonyítsam is, az

Bácska legolcsóbb és legnagyobb férfi és női divat áruháza Szabadka.

Divatoikkék, rövidárak, szabókellékek, nap- és esernyők, férfi-, női- és gyermek cipők, Bossi-, Hüchel-, Borsalino- és Pichler-kalapok, fehérneműk, kelen-

Vukovits Gerő

Fötér.

gyék, osipkék, harisnyák, trikó, Jägering, gyermekkoosi, bőröndök, placi táskák, mennyasönyifűtyák, komórukus raktára. 3287

Balázs J. Jenő

A „Harisnya Király”-hoz.
A Községi Tisztviselők Országos Egyesületének szerződéses szállítója.

Ajánlja ujonnan raktárra érkezett: **női harisnyát,** kezttyűt, csipke, szalag „Baba” kelengyék nagy választékban a legújabb **rüsehökben.**

Fiseshűs és mindennemű **ruhadiszek,** gombok, csipkék, stb. Férfi ingek, gallérok, nyakkendők a legújabb Dessau-erősítésekben 1200 napi **jótállással** nyílt.

Minden szakszababba vágó **divatcikkek** a legjutányosabb árak mellett. Szabadka Szt-István tér 12. Telefon 621 Szolid, pontos kiszolgálás!!

A vigalmi adó és egyebek.

Nagyvárad adóügyi tanácsnokának kezdeményezése a vigalmi adónak meghonosítása érdekében az országban vizsgálata alá került. Valamennyi város községének foglalkozik a vigalmi adó behozatalával és elismeri annak szükségességét is.

A különbség csak az a verseny városok között, hogy más más különleges előszólgálatára akadják az új adó mértékét. Egyik legjobb cél a munkálatok foglalkoztatása.

Ha például Szabadkán is behoznák a vigalmi adót, minő üdvös dolog lenne ezt a város néhány főúrójának, — mondjuk így, — parkirozására fordítani. Erre talán épen futná, s ezzel a város szépítése is nagy lépéssel haladna előre.

A Zombori ut, a Wesselényi-utca lehetnének az első utcák. Oly külsőt nyerne Szabadka, amelynek megcsodálására messze környékből járnának Szabadkára.

Ha a vigalmi adó nem fadézne a jókarban tartás költségeit, a város szabályrendeletileg a háziulajdonosokat kötelezhetné, hogy a házuk előtt levő kertrészletet locsolják, azt pedig megengedhetné, hogy minden háztulajdonos virággal ültethesse be, legfőkébb némi egyöntetűségre kellene kötelezni őket.

Egészségügyi szempontból is nagy jelentőségű intézkedés lehetne. Mert mit használna az, ha egyetlen analfabéta se lenne Szabadkának, de egészséges emberre sem akadnának benne. Sok, sok az a 4—5000 analfabéta, de hát az a sok tüdő és egyéb beteg!

A VÁROSI KÁVÉHÁZBAN minden este Bodrics Miska zenekara játszik.

T a.

Van szerencsém a n. 6. közönség szives tudomására hozni, hogy Szabadkán, I. kör, Damjanich-u. 49. szám **Fazekas-ház** alatt törvényszéki leg bejegyezve, első szabadkai

rum-, likőr- és különlegességek gyárat létesítettem, hol mindenféle italok, nagyban és kicsiben kapható.

A n. 6. közönség szives pártfogását kéri

Höl Szabadka rum és likőr különlegességek gyára:

Knoll A.

NAPI HIREK.

Tanácsülés. Ma délelőtt dr. Biró Karoly polgármester elnöklése alatt tanácsülés volt, amelyen folyóügyeket intéztek el.

Hivatalbalépés. Dr. Prinz Dzsó Tompa—kelebia pusztai tisztii orvosa ma foglalta el hivatalát. Az új tisztii orvos eddig a budapesti Szent István kórház orvososa volt.

Estély. Flatt Viktor nyug. főispán, kir. közjegyző, tegnap fányes estélyt adott. A helybeli notabilitások társaságában ott volt báró Vojnics István is.

A BÁCSKA JÉGPÁLYÁJA
Zombori-úton nyitva.

Felnőtteknek	Diákoknak
30 fillér.	20 fillér.
Villamos közli!	Melegedő hely!

Rendőr kongresszus. A magyarországi rendőrtisztviselők országos egyesülete igazgatósága elhatározta, hogy a legközelebbi kongresszust Nagyváradon tartja meg. A kongresszus 3 napig tart. Egyik érdekes pontját képezi a tárgysorozatnak a rendőrkutya verseny, melyben Szeged, Arad, Pozsony, Kassa, Temesvár és Nagyvárad rendőrkutyái mutatják be tudományukat. A kongresszus megtartásának pontos idejét a legközelebbi igazgatósági ülésen állapítják meg.

Valami remek
ujdonságok érkeztek **BUKVITS TESTVÉREK** divat áruházába vétel kényszer nélkül tekintse meg.

Valami nagyszerű!
és mesés olesó árban vásárolhat ott kalap, cipő, férfi- és női divat-cikket, eső és napernyő, nyakkendő, kötött és szövött téli áruk, kezttyű, harisnya, koszoru, szalag, menyasszonyi kelengyék s mindenféle szabó kellékek a legnagyobb választékban. Egyedüli raktár Truss & Co. angol kalapokban. Telephon 431. Telephon 431.

A szabadkai kereskedők és kereskedelmi alkalma ot-tak egyesülete f. hó 14-én szombaton a Loyd helyiségében sátrkörű táncmulatságot rendez. Belépő jegy ára 2 k.

A jövedelem az állásnőküli alkalmazottak segély alapja javára fordították. Akik tévedésből meghívót nem kaptak, forduljanak a rendezőséghez. Telephon 510

A kóbor cigányok ellen. Szolnokmegye átiratot intézett Szabadka város törvényhatóságához, a melyben a kóbor cigányok megrendszabályozása ügyében a kormányhoz felterjesztendő felirat pártolását kéri. Szabadkán az az ügy különösen aktuális, amikor napirenden vannak a cigányok által elkövetett lopások. Szolnokmegye a következőképpen tartja megoldhatóak a cigányügy országos rendezését: 1. Az ország területén illetőséget szerzett minden cigány háromévi záros határidő alatt, miután valamennyinek felvételét a daktiloszkópiái lelete, törzskönyveltessék. 2. E határidő eltelte után minden cigány, a ki illetőségét nem tudja igazolni távolítsassék el az ország területéről s egyben örökre kitiltassék. 3. Kóbor cigányokat a rendezőség ne engedhessen be az ország határain.

Összenyomott mellkassal az ütközők között.

A vasuti szerencsétlenségek nap nap után ismétlődnek. Ma egy megnyomított, holnap egy halálranyomott vasuti alkalmazott balesetéről kell beszámolnunk. Egyéb szerencsétlenségeket nem is számítunk. Ujvidéki tudósítónk ír ma egy szabadkai születésű vasuti fékező haláláról. Koller Pálnak hívják a huszonöt éves vonatfékezőt akit végzetes baleset Pétervárad—Majoros állomáson ért tegnap reggel. Tolatás közben került a kocsik ütközői közé, melyek mellkasát szúrták össze. Halálos sebesülésével az ujvidéki kórházba szállították, de magához már nem tért. Meghalt anélkül, hogy kihallgathatták volna, miként történt a baleset.

Irodai felszerelések, Üzleti könyvek, Másoló gépek olesó beszerzési forrása
Vig. Zs. Sándor
könyv-, zenemű- és papírkereskedése.

SZINHAZ.

Színházi műsor:
Szerdán, Virányi Sándor vendégfellépéssel bérletben A hónapos szoba, énekes vígjáték. Csütörtökön páros pórletben A muzikáry.
Pénteken bérletszűnetben Tökéletes asszony.

Virányi Sándor
vendégstereplésével ment tegnap Bró Lajos utolsó csókja. Színesen, melegen és megértően adta vissza a szerző szavait, ugyanarra, hogy még azokból is bizonyos fokú melegséget szalt ki, akik sem a darabbal sem annak a tendenciájával sehogysem tudtak megbarátkozni. A szépszámu közönség tapsokkal értékelte és tömeges kihívásokkal honoráltatta a vendégművész játékát. A tapsokból a partnereknek is jutott. A partnerek Verő Janka, Fenyő Alsdár és Heltai voltak.
A Vigsszínház művésze ma a Hónapos szoba Dáu Gyuláját fogja alakítani.

A tökéletes asszony.

Lehár Ferenc legújabb operettje, amely Bécsből indult meg hódító útjára az Ideali Gattin cím alatt, pénteken kerül bemutatásra a szabadkai színházban. Gondos előkészületekkel, új díszletekkel és új táncokkal vonul be ez az operett, amelynek ritkán kedves és mozgalmas és melódiából a muszkája. Kedves, szeretetre méltó vígjáték A tökéletes asszony librettója is, amelyet Harsányi Zsolt fordított a fordítása ugy versben, mint prózában kitűnően sikerült.
Az operettet nemcsak Bécsben, hanem Berlinben és Budapesten is nagy szeretettel fogadták! A tökéletes asszony hatvanötödik előadásán már túl vannak.
A szabadkai premiért lázas előkészületek előzik meg. A nagyobb szerepeket Peterdi Ételke, Albert Erásy, Nagy Pál, Komlós Vilmos, Heltai Hugó és Nagy Dzsó fogják játszani. A pénteki bemutatás után négyszer egymásután színe kerül az a legjobb üdönse.

Az eredeti salon

Tangot

Katholikus Legényegylet dísztermében

Landau Juliska
okl. táncitanítónő tanítja.
Two-stepp. — One stepp.
Külön kurzusok.

Csak rövid ideig! Nagy választék! Csak rövid ideig!

Porcellán edények

Edény-piac. Gözflüddő-utca. volt Halbrohr-ház.

kilóra kimérve. Szombattól kezdve.

TELEFON 3-27. drogériában kapható egyedül a

ipartestület évi közgyűléseire hivatkozom tanuképen. Az első összehívásra évek hosszú sora óta nem tarthatták meg az érdeklődők hiánya miatt. Nem tarthatták meg az idén sem. Már pedig az össziparosság csak nem tagadhatja, hogy ez szinte családi ügye, amelynek elhanyagolását csak valami vis major igazolhatja. Ha már ezen ügyet elhanyagolja, hogyan akartja akkor, hogy tekintélye legyen családi otthonából kifelé, a nagy társadalomban.

Ilyen körülmények között az előjáróság hasztalanul foglalja közlik üdvös tervekkel. Mit ér a tervezés, ha a terv megvalósítása a testület tagjainak nemtörődömégén szenved hajótörést.

Gondolkodjanak az elmondottak fölött az iparosok, s ha majd most, 15-dikén, tekintet nélkül a megjelentek létszámára, megtartják közgyűlésüket, a közgyűlésről azzal az elhatározással távozzanak, hogy ez volt az utolsó év, amelyben a közgyűlésre szóló meghívót meg kellett reptatni. És ha csakugyan ez lesz az utolsó év, megelégedés, halszói fog majd a kisiparosok egyetemének, de az egyetemesség minden egyes tagjának is a boldogulása.

(D-e.)

Elvetemült suhancok.

Két elvetemült suhanc családekedete botrányhozta meg a minapban a hódási német lakosságot. M. B. 21 éves hódási leány, a ki a kendergyárban dolgozik gyanútanul haladt hazafelé az estéli órákban, a midőn a község egyik mellékutójában egy 16 éves és 18 éves suhanc rátámadt. Az első meglepetésében még kiáltani se tudó szegény leányt megtámadták s csak a járőrök szorították meg a két elvetemült gazfickót, a kik ellen a leány apja, a kinek a szegény megtámadott leány sirva panaszolta el baját, a feljelentést megtette, miután orvosi látelvetést tettett föl leányá sérüléséről, a melyeket a két reményteljes csemete dulakodás közben ejtett.

A hódási csendőrség elvetette a két suhancot, a ki tettét nem is tagadta és még védelmül se tudott semmit felhozni.

FOGAK és teljes fogorok, arany és platina koronák, arany, platina és porcellán hidak amerikai módszerszerint (szinaranyból) minden különlegességek fogakban. Foghúzás, tartós tömések készülnek **Schäffer Géza fogtechnikai műtermében és laboratóriumában.** Szabadka Kossuth-utca, Prokesch palota, I. emelet.

Egy alapítvány kálváriája.

Tízéhat év óta huzzák-halasztják a félmillió zombori árvaház ügyét. Alusznak és okvetetlenkednek a miniszteriumban

Zombor városának törvényhatósági bizottságát már évek óta foglalkoztatja az u. n. Koczik Pál és neje árvaházi alapítvány ügye.

Erről a már-már odíozus árvaházi alapítványról a legkülönbözőbb kombinációk kerültek forgalomba, amin nem is csodálkozhatunk, hiszen a zombori polgárság oly régóta hallgató. Az üres telket is láthatja és éppen ezért nem igen foghatja fel észsel, hogy ennyi év óta az árvaház még mindig csak terv, amelynek megvalósulása egyre késik.

Lapunk zombori munkatársának alkalmá nyíltott ennek az odíozus alapítványnak az aktáiba betekintést nyernie és így módunkban áll a Koczik Pál és neje árvaházi alapítvány ügyét a következőkben részletesen ismertetni:

Koczik Pál Bácsbodrogyvármegye egykori alispánja és neje szül. Schweighoffer Erzsébet egész vagyonukat végrendeletileg egy Zomborban létesítendő árvaház céljaira hagyták.

A vagyon állt 135 hold szántóföldből, egy belvárosi lakóházból és 20200 korona értékű papirokból és sorsjegyekből.

Koczik Pálnak 1898-ban bekövetkezett halála után a végrendeletet pörrel támadták meg, amely 1905-ig húzódott. Ebben az évben, miután a rokonnok keresetigényükkel jogérvényesen el lettek utasítva, a hagyaték bíróság a hagyatékot 149/22. 1905. sz. hagyatékátadó végzéssel adta át Zombor községének azzal, hogy a hagyaték egy részét képeső ingatlanokat majd csak akkor irathatja át telekkönyvileg az árvaház alapítványra, amikor az alapítólevél kormányhatósági jóváhagyást nyert.

Zombor városa a hagyaték átvétele után bizottságot küldött ki megfelelő telek szerzése és az árvaház költségvetésének megállapítására, valamint az árvaház tervesítésének elkészítésére céljából. Ez a bizottság működését haladéktalanul meg is kezdte, az alapítványi vagyont átvette, az ingatlanoknak hasznosítása céljából javaslatát beterjesztette és egy az árvaház céljára megfelelő telek szerzésére a megfelelő lépéseket megtette. A költségvetés megállapítása és a tervzet elkészítése után az elkészült alapító levél 1907-ben a tvh. bizottság közgyűlése elé került, amely ezt elfogadta és felterjesztette a belügyminiszterhez. Innen kezdődik az alapítvány valódi kálváriája.

A belügyminiszter u. i. az alapító levelet azzal küldte vissza a városnak, hogy több pótlást kíván azon eszközöltetni.

Ezek teljesítése után ismét újabb pótlásokat követelt. E közben igen természetesen mult az idő. A város 1909-ben telket is ajándékozott az árvaház részére és az alapító levelet újólag felterjesztette a belügyminiszterhez jóváhagyás végett. Közben pedig a városi főmérnököt árvaházak tanulmányosága céljából több városba kiküldte. A városi főmérnök tanulmányutja után elkészítette az árvaház épületének tervét, beterjesztette a költségvetés részleges tervzetét az árvák ellátási költségeivel együtt.

A város pedig várta az alapítólevél jóváhagyását. Várta egy, várta két évig, de az folyton késett.

Ismételt sürgetésre és közbenjárásra azután végre 1912., vagyis három év múlva a belügyminiszter leirt a városhoz és oly pótlások eszközölését kérte az alapítólevélben, a melynek a város még 1909-ben eleget tett, ennek kapcsán újabb rendelkezéseket is tett, a melyek az ügy érdemére nem is tartoztak, és csak az ügy végleges rendelkezését késleltették.

Erre a leiratra a tvh. biz. közgyűlése 1912. év április havában határozatot hozott, a melyet az alapítólevéllel együtt haladéktalanul újólag felterjesztett a belügyminiszterhez.

Mindenki azt hitte most már, hogy az alapítólevél jóváhagyása nem késhet soká és ezért a város érintkezésbe lépett az árvaházban alkalmazandó apácák felettes hatóságával, a mely az árvák gondosására szükséges számú apaca kirendelését feltétlenül megígérte.

Az alapítók u. i. végrendeletükben kikötötték, hogy a létesítendő árvaházban az árvákfeletti felügyeletet azok gondosását és nevelését mindenkor és kizárólag r. kath. apácák végezzék. Ezt a kikötést oly feltétlenül szükségesnek hangoztatták, hogy a mennyiben a város azt nem akarná, vagy nem tudná teljesíteni, vagy a viszonyok és körülmények változása folytán az apácák alkalmazása hihetetlen nehézségekbe ütköznék, abban az esetben az árvaház alapítvány avagy a létesített árvaház feletti felügyelet jo-

gát a kalocsai érseki hatóságra bírák.

1912-ben december hó 7-én a belügyminisztertől leirat érkezett, amelyben azt kívánja, hogy a hagyaték egy részét képező ingatlanok tulajdonjoga irassék át telekkönyvileg az árvaházi alapítványra, jöhet a belügyminiszteriumban az illető referensnek tudnia kellett volna, hogy ez a követelés lehetetlen.

Újabb kimagyarázások következtek tehát és a város 1913. május 25-ikén az alapítólevelet most már Isten tudja hányadszor újólag felterjesztette.

Erre hat hónap múlva — hiszen az ügy nem oly sietős — nov. 12-ikén leirat érkezett, amelyben a belügyminiszter az alapító levél tervzetét lényegében jóváhagyásra alkalmá nak találja ugyan, de egynehány alkaki kifogást emelt. 1913. dec. 13-kán a tvh. biz. közgyűlése ezeken is segített és az alapító levelet a napokban — adja Isten hogy most utóljára — felterjesztik jóváhagyás céljából.

Ez a Koczik féle árvaházi alapítvány ügyének hiteles története, amelyből csak a tvk nem látja, hogy az indokolatlan huzavonának az oka holmi titkos befolyásra vezethető vissza.

Ismerve bizonyos ellenszenvet az apácák iránt, azt hisszük nem csodálunk, ha ebben keressük azt a titkos befolyást, amelynek a belügyminiszteriumban sikerült eddig egy humánus intézmény létesítését hosszú időre megakasztania.

Z.

A város januári egészsége.

Szabadka közegészségügye — amint az dr. Günther tisztifőorvosnak a mai közigazgatási bizottsági ülésen elhangzott jelentése is bizonyítja — semmi különösebb följegyezni való nem hagyott a január hónapra vonatkozólag, a betegségek egyike sem lépett fel jirványszerűleg. A normális, a rendes keretekben folyt minden.

A népesedési statisztikát 45-tel szaporította az elmúlt hónap. 292 születéssel szemben 247 haláleset fordult elő.

A városi kórházba 343 férfi és 113 nőbeteg, vagyis összesen 456 beteget vettek föl; teljesen felgyógyulva 97 férfi és 53 nő hagyta el a kórházat, ahonnan 131 férfi és 47 nő távozott el még — javultan. A halottak száma 24, ebből 16 a férfiakra esett.

Mentőek mut havi működése. A mentő osztály a lefolyt hóban igénybe vétetett a következő eseteknél u. m.: Sebzés, sérülés 36, belső bajok 2, betegeknek a kórházba szállítása 34, tüzhöz kivonulás 8, hullaszállítás 5, egyéb esetek 3; összesen 88 esetben.

Babics József vízvezeték- és csatorna berendezési vállalata Szabadka, Iroda, mintaraktár és ipartelep: Kölcsei-utca (saját ház). — Telefon szám 609.

Készít: városi és községi vízműveket, minden rendszerű központi fűtéseket, szűrő berendezéseket, légszusz, vízvezeték, fürdőházi csatornázási stb. berendezéseket. Gőzfűzőkőnya és gőzmosókat. Szabadalmazott napfénygáz világítást, uradalmak, nyaralók és bérházak részére bármely vidéken.

Fentnevezett cikkekben állandó nagy raktár.

Költségvetés utjánul.

Szent István-ter TELEFON 3-27.

drogóriában

kapható egyedül a

55 TÁNGOL

Apróhirdetések.

Minden szó egyszeri beiktatása 3 fillér, a vastagabb betűkből 6 fillér.

Egy független asszony ajánlkozik urfi családhoz gyermekek mellé, vagy háztartásnőnek. Jó gazdaszszony és kitűnően varr. Az érdeklődőket az alanti címre kéri, mert az ajánlás személyes megbeszélést igényel. Cím: VI. kör, Petőfi-utca 9. a gimnázium mellett. 3559

Ebéd kosztra elfogadok hivatalnoknőket, vagy hivatalnokot. Cím a kiadóban. 4539

Földszinti lakást keresek, amely legalább három szobából és a hozzá való mellékhelyiségekből áll. Cím a kiadóban. 3549

Intelligens urfi leány okl. tanítónő kizárólag urfi gyermekeket oktatásra elvállal. Cím a kiadóhivatalban.

Szülők figyelmébe! Kovács István a Széchenyi internátusban működő tanár elfogad tanításra bármely iskolai tanulókat.

Értesítem

vevőimet és megrendelőimet, hogy újonnan berendezett cipészüzletemet az Ötvösutcai piac téren (Malagurszki-ház) nyitottam meg.

Molnár Lajos
cipésmester.

3462

Benke Dániel szobafestő és mázoló.

Diszes és egyszerű munkákat a legjutányosabb áron vállal.

Nagy választék magyar, német, Renaissance, román stíliú vázlatokban.

Templom és kápolna festő.
Költségvetés ingyen.

Szabadkán, V-ik kör, Kötelen-utca 223. szám. Saját ház.

Telefon 433

Telefon 433

500 holdas

első minőségű buza, árpa és zabtalaj, kitűnő épületekkel elátott birtokra, (Szolnok közelében)

bérlőt keresek

1914. augusztus 15-re. Ajánlatok

„Alföld“

Szolnok Poste restante kéretnék

Földszinti 3 szoba, előszobából, hozzá való mellékhelyiségekkel, Katholikus kör szomszédságában azonnal, esetleg májusra

kiadó.

Dr. Kiss József.

3564.

Vojnics Mátyás

műlakatos 3335

Szabadka V., Vörösmarty-u. 9.

Elfogad minden e szakmába vágó munkát, agymint: vas szerelvényeket, takaréktűzhelyeket, ajtó- és kapuzárakat, szivattyú- vagy láncos kutak készítését vagy javítását. Jutányos áron esztől mindennemű javításokat

Haas Károly puskamű és

és műszerész Szabadka, Vesselenyi-utca 138 szám.

Készít fegyver-, irógép-, kerékpár varrógép- és gramofon javításokat olcsón és pontosan jótállás mellett. — Nagy raktár új fegyver, töltények kerékpár és ezek alkatrészeiből.

3302

Olcsón és gyorsan szállítok és készítek mindennemű **SODRONY ÉS VASMUNKÁT**

fa és vaskeretes sodrony ágybetét. Rabitz szövel. GÉP-javítás, VAS-esztergályozás,

:-:-: **RÉZÖNTÉS,**

Autogén hegesztés és vágás.

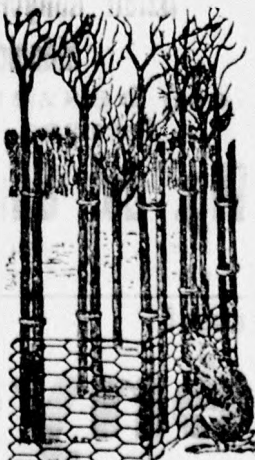
BRUMMER ANTAL

sodrony-szövő-fonó **SZABADKA** és vasmunkák gyára

Szegedi-u. gyermekmenhellyel szemben

TELEFON 302.

TELEFON 302.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy I. kör 383. sz. alatt (Mácskovics telek) lévő tűzifa **darálót** helyeztünk telepünkön **üzembe**

s darálást minden mennyiségben a legjutányosabb ár mellett vállalunk. Szállítunk továbbá rendelésre zárt zsákokban mindennemű tűzifát, szenet és kokszot.

Vujkovics és Társa

3566

Telefon 669. szám.

Prima zahszalma-szeeska métermászánként házhoz szállítva 4 koronáért kapható.

Szeibold József

vendéglője és sörcsarnoka

Szabadka, Eötvös-tér
Népbankkal szemben.

Reggelik, ebédek és vacsorák étlap szerint. — Saját szűretelést fajboraim kimerésre.

Minden szombaton friss házi töltelék kapható.

3346

Molnár József

angol női szabó

értesíti a nagyérdemű hölgyközönséget, hogy

szalonját

folyó hó 15-én a „Nemzeti Casinó” mellett Balog-házba (Vesselenyi-u. 35.) megnyitotta, hol a legegészségesebb női kosztümök 24—40 koronáig, női felöltők, esőköpenyek, házi pongyolák, bluzok stb. jutányos áron készülnek

Kérem a nagyérdemű közönség szives pártfogását.

ÜZLET ÁTVÉTEL!

Van szerencsém a n. é. közönség, vendégeim, ismerőseim és barátaim szives tudomására hozni, hogy Szabadkán, Eötvös-utcai

borbély üzletemet eladtam a VI. Petőfi-utca Dr. Blum-féle házban lévő üzletet megvettem, azt teljesen átalakítva zóna rendezésre berendeztem.

Egy havi kiszolgálás K 120

Bérléjegy 140

Hygienikus hajápolásban minden abonans vendégem részesei.

Mindenféle női és férfi hajmunkák zóna árban készítenek. Női kihullott hajjakat a legmagasabb árban megvessek.

Kérve a n. é. közönség szives pártfogását. Teljes listáimmal

BÁLOGH BÉLA

3512 Hygienikus fodrász terma.

Faragó István

épület-, butor- és portál asztalos

SZABADKA,

Kállay-Albert-utca.

(a vasutal szemben) :-:-:-

Minden északba vágó munkák legjutányosabb áron készíttetnek.

Költségvetés díjtalanul!!

3510

Legfinomabb

Magdolna

pörkölt kávé

naponta frissen pörkölve.

Nagy raktár

az összes fűszeráruban, tea, rum és likör

különlegességekben.

Naponta friss prágai

sonka, debreceni virsli

Tescheni vaj, csemege

és sajt különlegességek

Fajnarancs és mandarin

őfensége Frigyes főherceg és Schamburg

Lippe herceg borainak Ierakata

=====

Klein Géza

fűszer- és csemege nagykereskedő

detaliosztálya

Telefon 55. Bercsenyi-u. 5.

3587.

Mossunk

levegővel!!

A legújabb világszabadalom! Nélkülözhetetlen minden háztartásban.

2 óra alatt

annyi ruha mosható, mint azelőtt 1 személy egy nap alatt mosott.

Ezen rendkívül hasznos szabadalmi cikk elárúsítása a mai naptól kezdve kizárólag

Mayerhof optikus-nál

Hálbródr-ház, (Kossuth u.) 3358

Ára 8K Aspirátor mosógép váll.

Tegyen egyszer próbát sohasem vesz másutt

BORT

Saját szűretésű boraimat zárt palackokban hozom forgalomba

72 fillér egy liter RIZLINGI.

68 fillér egy liter FIXLI.

64 fillér egy liter SILLER.

10 liter vételnél 4 fill. olcsóbb.

A legkisebb mennyiséget is házhoz szállítok.

Sibality Illésné Vörösmarty-u. 47

Telefon 521.